

De Antwerpse moniteur...

verslag vanuit het directiecomité

Aandachtspunten vanuit het Directiecomité, februari 2020

Deze keer ligt de focus op "onze organisatie"

- Beleidscyclus

Van bij de aanvang wilden we een beleidscyclus aanhouden.

We bepalen en actualiseren jaarlijks onze missie, visie en waarden, en vertrekken daaruit om onze doelstellingen jaarlijks te bepalen.

Sommige van deze doelstellingen zijn precies geformuleerd, sommige niet omdat we zelf over te weinig hefboomen of middelen beschikken ter zake, maar we willen in deze zaken wel alvast de richting aangeven waardoor we ons willen laten leiden. Zie [hier](#) voor de nota voor 2020.

Om structuur aan te brengen in de vele doelstellingen bepalen we ook enkele *prioritaire doelstellingen*. Voor 2020 zijn dit de volgende:

(1)Georganiseerd werken. De rechtbank:

- spant zich in voor een verdere verbetering en vernieuwing van haar ICT en de hiermee samen hangende werkwijzen, ten behoeve van de organisatie en van de rechtzoekende, zo onder meer MaCH corr, MaCH burg/fam, Justscan, databanken I+Belgium en Gejo...;
- ontwikkelt een omvattend systeem van interne controle, rolt dit uit en past dit toe;

(2)Samen werken. De rechtbank:

- heeft daadwerkelijk oog voor het welzijn en de ontwikkeling van al haar medewerkers binnen de context van een verhoogde werklast, in het bijzonder voor haar vele nieuwe medewerkers en ook voor de recrutering ervan, bij de magistraten zowel als op de griffie;
- investeert in de overkoepelende structuren zoals de secties, de conferentie van Nederlandstalige rechtbanken en haar secties, het College van Hoven en Rechtbanken enz;

(3)Recht spreken. De rechtbank:

- Heeft oog voor de vraag naar snelle, goedkope, effectieve rechtspraak met zo mogelijk participatie van de rechtzoekenden, door haar gebundeld onder het concept van de "vlinderrechter" en stimuleert alle hiermee verbonden projecten;
- Heeft bijzondere aandacht voor de verbetering van haar werking overeenkomstig de aanbevelingen van de HRJ in de zaak Steve Bakelmans.

De respectieve secties en de griffie worden jaarlijks uitgenodigd om een kort verslag op te stellen van hun activiteiten van het vorige jaar en ook om hun doelstellingen, zo mogelijk in de lijn van de algemene doelstellingen van de rechtbank, op te lijsten.

Wat **het werkingsverslag** betreft streven we naar een meer moderne vorm en een overzichtelijke samenvatting. In het werkingsverslag moet ook een overzicht van alle klachten worden opgenomen. Vanaf het verslag voor het jaar 2020 moet er overeenkomstig de wet een bijdrage worden opgenomen betreffende de initiatieven op de rechtbank rond tucht en deontologie. Aangezien we op dit vlak al actief waren, zullen we dit reeds voor het verslag 2019 invoeren. We proberen ook zoveel mogelijk correcte, relevante cijfers te voegen en deze op een duidelijke manier voor te stellen.

Communicatie vanuit het dircom doen we via de nieuwsbrief en de moniteur. Daarnaast nodigen we op het dircom regelmatig ook niet leden uit voor bepaalde thema's of in het kader van de opvolging van een sectie.

We blijven waar mogelijk communicatie voeren rond onze *waarden*: onafhankelijk en onpartijdig, professioneel, maatschappelijk verantwoordelijk en klantgericht, samen werkend. In de dagelijkse praktijk vallen we hier ook op terug bij problemen. Mensen spreken ons hierop ook aan, wat positief is.

We lieten ons als dircom een halve dag begeleiden door een manager/vrijwilliger uit de privé, waarbij de helft in het teken stond van de toepassing van het "insights model" (we denken nu in kleuren...), en de andere helft lieten we ons inspireren door zijn ideeën onder inzake "the happy factory", wat hij bijv. ook deed in het buitenland en voor de Serv. Uit de brainstorming die er op volgde, kwamen enkele belangrijke besluiten:

*we hanteren doorheen de organisatie het motto: *er wordt daar beslist, waar de kennis zit*;

* toegepast op de secties wordt dit: *de secties beslissen, ze dienen hun beslissingen enkel mee te delen aan het dircom, wanneer dit niet reageert gaat het van kracht*, indien nodig wordt er teruggekoppeld;

* we werken zoveel mogelijk via teamwerking en *vermijden onnodige structuren/hiërarchie/burocratie*. De richtlijn om zo weinig mogelijk met managers in een algemene rol te werken, hebben we noodgedwongen al helemaal ingevuld;

*we trachten onze "why" te versterken, onze toegevoegde waarde scherper te stellen: *waarvoor doen we het, moet centraal staan en moet "leven"*. Een gevatte baseline?

*we trachten bij problemen te *focussen op de strategie en op criteria* om iets op te lossen, de oplossing zelf moet niet vanuit het centrale bestuur komen.

- **Interne controle**

De HRJ wijst er telkens terecht op: een rechtbank leiden betekent een systeem van interne controle opzetten. Aanduiden wat je wil bereiken, opvolgen hoe dit loopt en desgevallend bij sturen.

De rechtbank heeft in een eerste fase ingezet op de creatie van boordtabellen. Dit heeft toegelaten dienstregelingen te optimaliseren en de werking van de rechtbank te doorgronden. Het betrof zowel de zittingen, als fixatietermijnen en griffie-activiteiten.

Dit systeem loopt, leidt soms tot belangrijke inzichten voor de werking van de rechtbank, en kan nog geoptimaliseerd worden.

We hebben vervolgens een nieuwe stap gezet en dat is de ontwikkeling van een systeem van interne controle.

Zie [hierbij](#) een ontwerp van nota waarin we bepalen wat we willen monitoren op de respectieve domeinen, en welke normen we hierbij stellen.

Deze doelstellingen trachten we te gieten in een gestructureerde opvolging die viermaal per jaar, per kwartaal, wordt gehouden.

Het is een hele uitdaging om dit te ontwikkelen, zonder dat hiervoor mensen kunnen worden vrijgesteld. Dit project wordt tussendoor ontwikkeld door de voorzitter, Luc Potargent, Mark Jaspers en Tasniem Fiatti. Een eerste "worp" kunnen jullie hier vinden ([burg afd Antw](#), [bur afd Mech](#), [bur afd.Turn](#)). Het is de bedoeling in het werkingsverslag al een eerste versie op te nemen.

We hopen vooral dat dit zal toelaten de kernactiviteiten van de rechtbank, voor zover deze in een dergelijke format te vatten zijn, vlot op te volgen zodat we desgevallend snel kunnen bijsturen waar nodig.

Het project liep vertraging op omdat we zo mogelijk op cijfers van de steundienst willen kunnen werken (dit maakt ook een uitrol buiten de eigen rechtbank mogelijk). Deze cijfers hebben we echter pas een eerste maal in februari ontvangen, maar ze bleken wel goed bruikbaar. Wordt vervolgd...

- **Allocatie**

De rechtbank dringt er al lang op aan dat iedere entiteit binnen justitie een correcte allocatie van de menselijke middelen zou opmaken. Aldus zou duidelijk worden waar ruimte zit of waar de belasting zeer groot is.

Hierbij vind je een duidelijke allocatie van alle mensen over de verschillende activiteiten van onze rechtbank ([magistraten](#) – [griffie](#)). Wanneer dit landelijk zou gebeuren, in alle entiteiten, gecombineerd met de behandelde zaken door ieder van deze entiteiten, dan zou er een veel beter beeld van de werklast van justitie

en de verdeling ervan mogelijk zijn, ook al is er nog geen formele werklasmeting.

Wij hebben op de rechtbank afgesproken om dit alvast periodiek zelf op te maken en te actualiseren. De vergelijking van deze allocaties na verloop van tijd laat toe heel wat te leren over de evolutie en het relatieve gewicht van de onderdelen van onze werking. Het creëert ook transparantie over de aanwending van onze menselijke middelen, waar de buitenwereld recht op heeft.

- **Zaakverdelingsreglement**

In 2019 konden we uiteindelijk het beslag centraliseren in Antwerpen (met uitzondering van de oproepingen in verzoening voor hypothecair krediet). Dit verliep vlot en laat ons toe magistraten en griffie beter in te zetten, en tegelijk overal een sterke dienstverlening te garanderen.

We blijven bij de beleidsmakers aandringen om artikel 186 Ger.W. aan te passen. In dit artikel staat er op heden immers een beperkte lijst van materies die gecentraliseerd kunnen worden. In Antwerpen hebben we al deze materies reeds in een zaakverdelingsreglement opgenomen. Er zijn echter nog andere domeinen waar dit nuttig zou kunnen gebeuren.

Tegelijk blijven we overtuigd gaan voor een provinciale rechtbank met drie stevige, volwaardige afdelingen. Het één sluit het andere niet uit.

We streven tenslotte naar *een nieuwe aanpassing van het zaakverdelingsreglement*, waarin in het bijzonder het volgende zou worden veranderd:

- *cybercrime* zou volledig naar Mechelen gaan (alle zaken van de provincie; nu is dit deels Antwerpen, deels Mechelen), ekofin strafrecht volledig naar Antwerpen (nu is dit deels Antwerpen, deels Mechelen);
- de gemeenten Herenthout en Hulshout (afdeling Turnhout) werden bij de hervorming van de kantons van de vrederechten ingedeeld bij het kanton Heist-op-den-Berg (afdeling Mechelen). Dit bracht echter heel wat problemen mee voor penale zaken, nu beide gemeenten deel uitmaken van een (andere) politiezone die voor het overige onder de afdeling Turnhout valt. Om dit op te lossen, stellen we in het ontwerp van nieuw zaakverdelingsreglement voor dat beide gemeenten voor wat het penale contentieux betreft onder de afdeling Turnhout zouden blijven (en niet, gelet op het feit dat ze nu onder een Mechels vrederecht ressorteren, voor alles onder de afdeling Mechelen, wat de consequentie was van deze herschikking). Het is niet zeker dat dit zal lukken, maar het zou een primeur zijn en het zou plots nieuwe zaken mogelijk maken binnen de context van de zaakverdelingsreglementen.

- **IT**

Onze organisatie, dat is natuurlijk ook onze IT. Overal een moeizaam verhaal, maar in justitie toch echt wel een heel problematisch verhaal...

Enkele aspecten:

- Er zou een nieuw IT-systeem komen "*JUST NEW*".

Het is wachten op de nieuwe regering en hoe dan ook is dit slechts iets voor binnen vele jaren. We proberen vanuit het college er toe te komen om onze behoeften scherp omschreven te krijgen, zodat deze in dit nieuwe systeem zeker zouden worden opgenomen. De bedoeling is dat de start, het verloop van de procedure, en de beëindiging (vonnissen en bijhorende databank), volledig digitaal worden. Afwachten...

- *MaCH Correctioneel:*

onder meer onze collega Cindy Dierckx engageert zich sterk voor de APG van MaCH Correctioneel. Dit systeem werd zeer snel uitgerold waarbij men zei dat na de uitrol alles beter zou worden afgestemd en afgewerkt. De capaciteit voor aanpassingen is echter zeer beperkt, omdat er vaak andere prioriteiten zijn, en omdat de verandercapaciteit gewoon op zich te beperkt is. We dringen in "Brussel" voortdurend aan op investeringen hierin, want we zullen nog lang met dit systeem verder moeten en er zitten best ook wel mogelijkheden in. We worden soms boos, en proberen dit toch in de goede richting te duwen. Zo zou dit jaar de conversie naar Word moeten gebeuren, de elektronische handtekening van vonnissen en de automatische verzending ervan,...

- *MaCH burgerlijk/familiaal*

We werken mee aan de invoering hiervan. Het grote verschil met correctioneel zit hierin dat we vooraf een grondige analyse maken, werkprocessen in detail uittekenen en modellen afspreken, wat bij correctioneel vooraf niet systematisch is kunnen gebeuren. De omgeving is correctioneel ook complexer, en de afstand ten opzichte van wat er op de vredegerichten bestaat is kleiner. Tevens zouden we hier moeten kunnen profiteren van enkele innovaties bij correctioneel. De bedoeling is dat nog dit jaar de proefsites van start gaan, waaronder ook Antwerpen;

- *Netwerk:*

het netwerk is vaak traag, maar men heeft nu investeringen gedaan waardoor dit zou moeten beter zijn. Mark en Miro volgen dit op;

- *E-deposit:*

we zijn ons bewust van de problemen met de neerlegging van stukkenbundels. Er loopt in Brussel een project om dit te verhelpen en stukkenbundels steeds mooi in mapjes op te slaan... we houden jullie op de hoogte.

Hoe dan ook, overeenkomstig onze melding ter zake aan de balie, mag een voorzitter van een kamer steeds vragen dat het bundel ook fysiek zou worden neergelegd. Omwille van alle problemen met de stukkenbundels hebben we overigens besloten om die niet meer systematisch af te drukken;

- *Gejo en I+Belgium:*

op zich is de inwerkingstelling van deze beide databanken positief en willen we hierin vanzelfsprekend onze verantwoordelijkheid opnemen, doch de eigenlijke uitrol hiervan is pure improvisatie.

We kaarten dit aan in Brussel, bij het College, in de stuurgroep voor deze databanken, op niveau van het parket,... en streven naar een analyse van de gelinkte werkprocessen, naar een georganiseerde uitrol, naar bijkomende menselijke middelen hiervoor, naar investeringen in de gelinkte IT,... en wijzen ook op ieders verantwoordelijkheid want vroeg of laat leidt dit jammer genoeg tot nieuwe incidenten en bijzondere onderzoeken;

- *Databank:*

er wordt veel gepraat over artificiële intelligentie en dergelijke, doch laat ons bij het begin beginnen. We proberen te komen tot een databank voor vonnissen, dit is absoluut noodzakelijk, alleen al voor onze eigen werking en kwalitatieve rechtspraak. Er werd ook een wet gestemd ter zake, maar die bleek niet uitvoerbaar. Wordt vervolgd...

- *Verder...*

In het algemeen moeten we er toe komen dat vonnissen onmiddellijk naar de advocaten worden gemaild. Ook dit is eigenlijk een wettelijke verplichting, maar die is... uitgesteld.

- **Onze website:**

We werden verplicht de prima eigen site (gemaakt door Mark!) te sluiten en ons in te schakelen in de website van het college van hoven en rechtbanken.

Op zich is het positief dat er een gemeenschappelijke site is.

We proberen van deze nieuwe omgeving het beste te maken en deze zo goed en duidelijk mogelijk te stofferen, per afdeling.

We blijven overigens het gebruik van het iudexnet stimuleren. Te weinig collega's ervaren de voordelen hiervan, hoewel hier veel info kan worden opgeslagen en teruggevonden.

- **Onthaal:**

Ik verwijst naar wat eerder over het vernieuwde centraal onthaal werd geschreven. Het bestaat in essentie uit drie pijlers:

- Het griffiepunt: in de wandelzaal kan je alle griffies vinden en kan je zoveel mogelijk griffietaken regelen. In het najaar komt er een gloednieuwe ruimte hiervoor;
- Het gratis juridisch eerstelijnsadvies: dit was verdwenen uit het justitiepaleis, maar hebben we kunnen terugbrengen: elke

voormiddag kan elkeen, wat ook je inkomen is, een eerste gratis advies krijgen in verband met zijn of haar juridische problemen;

- Het welzijnspunt: vele problemen vergen ook een vorm van hulpverlening om tot een effectieve oplossing te komen: er is elke dag een welzijnswerker aanwezig om mensen op dit domein verder te helpen.

Er zijn nog veel inspanningen nodig om dit helemaal te laten draaien, en er zijn er ook al veel geleverd, in het bijzonder door Luc, Linda en de betrokken griffieleden.

We proberen dit op termijn ook uit te rollen in Turnhout en Mechelen, doch de timing, concrete invulling en aanpak liggen daar nog open.

- **Statistieken**

We zijn ervan overtuigd dat eerste aanleg zwaar belast is, en Antwerpen in het bijzonder.

We streven dan ook voortdurend naar de ontwikkeling van betere algemene cijfers, dit vooral via de steundienst van het College van Hoven en rechtbanken. Op termijn zou dit onze boordtabellen ook moeten overbodig maken. In discussies omtrent de verdeling van personele middelen zal dit een belangrijk instrument worden.

Langzamerhand levert dit alles ook resultaten op. Hierbij vinden jullie cijfers voor 2019 op [burgerlijk](#), [familiaal](#) en [correctioneel](#) gebied. Deze zullen ook in het werkingsverslag worden opgenomen.

Er worden vanuit het college van de zetel richtlijnen uitgevaardigd over hoe de zaken in het systeem moeten gecodeerd worden, teneinde valide, vergelijkbare cijfers over de rechtbanken heen te bekomen.

We streven naar nieuwe vergaderingen en initiatieven met de steundienst ter zake.

- **Veiligheidskorps:**

Er waren problemen in het Vlinderpaleis door het opzeggen van de dienstverlening vanwege de lokale politie, doch er is tussen de lokale politie en de DAB van het veiligheidskorps uiteindelijk een overeenkomst gesloten waardoor de dienstverlening verzekerd zou moeten zijn. Intussen vindt de nieuwe DAB in de drie afdelingen steeds meer haar weg in het verzekeren van de overbrengingen.

- **Documentatie**

In Turnhout en Mechelen investeert de balie niet meer in de bibliotheek waardoor we dit zelf moeten opnemen, voor zover betaalbaar.

In Antwerpen is er dan weer het probleem dat de FOD Justitie enkele jaren geleden de subsidie aan de balie-bibliotheek heeft stopgezet. We moeten er naar streven dat deze bibliotheek, die prima gestoffeerd is en voor ons perfect gelokaliseerd, door ons verder kan worden gebruikt als referentiebibliotheek.

In overleg met de balie en met de andere korpschefs van het Vlinderpaleis, vragen we reeds een hele tijd een tegemoetkoming voor deze bib aan het Igo. Het Igo heeft immers sedert 2019 deze rol overgenomen van de FOD Justitie en heeft hier een budget voor.

Dit zou ons ook toelaten deel uit te maken van de bibliotheekcommissie, mee de aankopen te bepalen en mee de werking van deze bib aan te sturen. Het zou ook gewoon een meer correcte verhouding ten aanzien van de balie realiseren, waar we deze bib nu mogen gebruiken, maar er ondanks de hoge kostprijs geen enkele inbreng is vanuit justitie. We blijven aan deze kar trekken en het Igo hier op wijzen. Wat voor Limburg kan, moet ook in Antwerpen kunnen.

- **Gebouwen: New Infra**

Een voorbeeld van hoe we het liever niet zien: in Antwerpen was er een sterke dienst gebouwenbeheer uitgebouwd rond (de laatste jaren) Luc, Mark, Claire en Bruno. Dit liep allemaal heel goed, tot ieders tevredenheid. In Brussel heeft men dan de dienst New Infra opgericht: dit zijn (extra) mensen die worden benoemd en aangestuurd door de FOD Justitie, weinig technische kennis hebben en vooralsnog weinig beschikbaar of klantvriendelijk blijken. Ook in Turnhout en Mechelen loopt het op het vlak van de gebouwen moeizamer dan vroeger. Nochtans is het beheer van het gebouw belangrijk in het management van een rechtbank, maar hierop hebben we dus jammer genoeg voorlopig niet veel impact meer.

Er werd een lijst opgemaakt, onder meer op initiatief van Mark, met een taakverdeling, maar dit alles blijft stroef lopen, ook omdat deze mensen aan ons geen verantwoording verschuldigd zijn. We streven ter zake verder overleg na en zo mogelijk aangepaste werkwijzen en structuren.

- **Gebouwen Mechelen**

Vanuit de Stad, het kabinet Justitie en de FOD Justitie kwam de vraag om mee na te denken over een nieuw justitiegebouw voor Mechelen.

We werken mee aan deze werkgroepen. Wat er ooit zal van komen, is moeilijk in te schatten. Dit kan zowel plots snel gaan, als (andermaal) een stille dood sterven.

Hoe dan ook is het nu zo dat men enkel de hoogstnoodzakelijke instandhoudingswerken uitvoert en dat indien er niets gebeurt, we over 10, 20

jaar met een groot infrastructureel probleem zitten. Bovendien willen we als directiecomité uitdrukkelijk de lijn aanhouden dat we drie volwaardige afdelingen willen blijven behouden, met jeugd, onderzoek, enz. Dit om uiteenlopende redenen zoals de nabijheid voor de burger, maar ook vanuit het personeelsbeleid in tijden van personeelsschaarste en mobiliteitsproblemen. Een nieuw gebouw zou het bestaan van de Mechelse afdeling voor lange tijd kunnen verzekeren.

Indien het gebouw er komt, zal dit volgens de principes van het "nieuwe werken" zijn, ook voor ons is dat zoeken. Men denkt aan een terrein aan de Speecqvest (actueel een rusthuis), dicht tegen het station. Het oud gasthuis tegenover het huidige paleis blijkt zeker geen optie wegens te duur geworden voor renovatie. Het oude gerechtsgebouw zelf is beschermd. We streven er naar dat we er ook in de toekomst nog gebruik zouden mogen van maken.

- **Cafetaria's**

We zijn van oordeel dat de cafetaria's belangrijk zijn voor het welzijn van éénieder en streven er dan ook naar dat we ze kunnen behouden. Daarvoor moeten ze wel rendabel zijn. We zijn niet gewonnen voor bepaalde plannen vanuit Brussel om ze allemaal onder één vzw onder te brengen omdat we dan vrezen de nodige flexibiliteit te verliezen.

In Mechelen worden onder impuls van Suzy VH maatregelen genomen om de cafetaria nieuw leven in te blazen. Deze in Antwerpen draait na een dipje duidelijk terug goed. Doe gerust suggesties over wat we nog kunnen doen om de cafetaria's nog meer naar jullie behoeften te laten werken;

- **Werkingskosten**

Men wil vanuit Brussel een nieuw systeem invoeren waardoor we meer met gesloten enveloppes voor de werkingskosten zullen worden geconfronteerd. We volgen dit in overleg met de hoofdgriffier(s) goed op om te vermijden dat we hier te veel nadeel zouden kunnen van ondervinden. Er is veel discussie over de hoogte van de noodzakelijke bedragen.

Iedere afdeling moet aan voorraadbeheer doen. Indien toch bestellingen worden gevraagd zonder dat er reeds kredieten beschikbaar zijn, moet dit kort worden gemotiveerd en moet Christel Debecker dit aan Mark en/of de voorzitter voorleggen.

We proberen steeds tegen het eindejaar na te gaan of er nog geld beschikbaar is voor boeken, voor de plaatselijke bibliotheek of individueel – suggesties zijn altijd welkom bij Marleen – en of we eindejaarsactiviteiten kunnen steunen, op het niveau van de afdeling of meer beperkt. Voor dit laatste streven we er naar dat iedereen één keer "aan de kassa" kan passeren. Voorstellen voor gezamenlijke activiteiten of voor activiteiten die enige steun verdienen, zijn altijd welkom.